

V Bruseli 9. 8. 2013
C(2013) 5376 final

STANOVISKO KOMISIE

z 9. 8. 2013

**podľa článku 3 ods. 1 nariadenia (ES) č. 714/2009 a článku 10 ods. 6
smernice 2009/72/ES - Slovenská republika - Certifikácia Slovenskej elektrizačnej
prenosovej sústavy a.s**

STANOVISKO KOMISIE

z 9. 8. 2013

podľa článku 3 ods. 1 nariadenia (ES) č. 714/2009 a článku 10 ods. 6 smernice 2009/72/ES - Slovenská republika - Certifikácia Slovenskej elektrizačnej prenosovej sústavy a.s

I. POSTUP

Komisii bolo dňa 11. júna 2013 podľa článku 10 ods. 6 smernice 2009/72/ES¹ (ďalej len „smernica o elektrickej energii“) doručené oznámenie od slovenského Úradu pre reguláciu sieťových odvetví (ďalej len „URSO“) o predbežnom rozhodnutí o certifikácii Slovenskej elektrizačnej prenosovej sústavy a.s (ďalej len „spoločnosť SEPS“) ako prevádzkovateľa prenosovej sústavy.

Podľa článku 3 ods. 1 nariadenia (ES) č. 714/2009² (ďalej len „nariadenie o elektrickej energii“) je Komisia povinná preskúmať oznámené predbežné rozhodnutie a doručiť príslušnému národnému regulačnému orgánu stanovisko o dodržaní ustanovení článku 10 ods. 2 a článku 9 smernice 2009/72/ES.

II. OPIS OZNÁMENÉHO ROZHODNUTIA

Spoločnosť SEPS je prevádzkovateľom prenosovej sústavy na Slovensku. Vlastní a prevádzkuje celú prenosovú sieť elektrickej energie na Slovensku (400 kV, 220 kV a časť 110 kV vedení, ktoré slúžia na účely prenosu elektrickej energie). Jej jediným akcionárom je Slovenská republika. Podľa predbežného rozhodnutia o certifikácii sa spoločnosť SEPS riadi hlavne ustanoveniami Obchodného zákonníka, t.j. každodenné záležitosti spojené s prevádzkou spoločnosti rieši manažment alebo predstavenstvo spoločnosti SEPS. Spoločnosť SEPS nečerpá z národného rozpočtu, ani nevyužíva žiadnu inú formu štátnej podpory, a jej činnosť je preto nezávislá od finančných prostriedkov národného rozpočtu.

Spoločnosť SEPS požiadala o certifikáciu podľa modelu oddelenia vlastníctva. Má v úmysle najmä využiť možnosť uvedenú v článku 9 ods. 6 smernice o elektrickej energii s cieľom implementovať model oddelenia vlastníctva prostredníctvom samostatných verejnoprávnych subjektov v rámci štátu. Túto možnosť má na základe právnych predpisov Slovenskej republiky, ktorými sa transponuje smernica o elektrickej energii.

URSO analyzoval či a do akej miery spĺňa spoločnosť SEPS požiadavky modelu oddelenia vlastníctva podľa právnych predpisov Slovenskej republiky, ktorými sa transponuje smernica

¹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/72/ES z 13. júla 2009 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s elektrinou, ktorou sa zrušuje smernica 2003/54/ES (Ú. v. EÚ L 211/55, 14.8.2009).

² Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 714/2009 z 13. júla 2009 o podmienkach prístupu do sústavy pre cezhraničné výmeny elektriny, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1228/2003, Ú.v. L 211/15 z 14. 8. 2009.

o elektrickej energii. Vo svojom predbežnom rozhodnutí URSO zistil, že spoločnosť SEPS spĺňa požiadavky modelu oddelenia vlastníctva. Na tomto základe predložil URSO Komisii svoje predbežné rozhodnutie so žiadosťou o jej stanovisko.

III. PRIPOMIENKY

Na základe súčasného oznámenia má Komisia k predbežnému rozhodnutiu tieto pripomienky.

1. Oddelenie v rámci štátu

V článku 9 ods. 6 smernice o elektrickej energii sa uvádza možnosť, v rámci modelu oddelenia vlastníctva, že by štát kontroloval činnosti prenosu, ako aj výrobné a dodávateľské činnosti, avšak za predpokladu, že príslušné činnosti by vykonávali samostatné verejnoprávne subjekty. Na účely pravidiel oddelenia vlastníctva by sa dva samostatné verejnoprávne subjekty mali považovať za dve odlišné osoby a mali by byť schopné kontrolovať výrobné a dodávateľské činnosti, ako aj činnosti prenosu, za predpokladu, že je možné preukázať, že nie sú pod spoločným vplyvom iného verejnoprávneho subjektu. Príslušné verejnoprávne subjekty musia byť skutočne samostatné. V týchto prípadoch sa musí preukázať, že požiadavky oddelenia vlastníctva článku 9 smernice o elektrickej energii sú zakotvené vo vnútroštátnom práve a sú riadne dodržané. To sa musí posúdiť v každom jednotlivom prípade.

Z predbežného rozhodnutia sa zdá, že spoločnosť SEPS je v úplnom vlastníctve Slovenskej republiky a spravuje ho ministerstvo financií. Podľa predbežného rozhodnutia ministerstvo financií spravuje okrem spoločnosti SEPS aj štátnu účasť v šiestich ďalších spoločnostiach. URSO vo svojom predbežnom rozhodnutí uvádza, že žiadna z týchto ďalších spoločností nemá oprávnenie vyrábať alebo dodávať elektrickú energiu alebo plyn. Komisia však poznamenáva, že URSO neposudzuje, či tieto spoločnosti vykonávajú kontrolu nad podnikom, ktorý vykonáva výrobnú alebo dodávateľskú činnosť, alebo si v súvislosti s ním uplatňujú akékoľvek právo. Keďže v článku 9 ods. 1 písm. b) sa tiež uvádza nepriame vykonávanie kontroly nad podnikom, ktorý vykonáva výrobnú alebo dodávateľskú činnosť, alebo nepriame uplatňovanie akéhokoľvek práva v súvislosti s ním, Komisia vyzýva URSO, aby vo svojom konečnom rozhodnutí toto posúdenie vykonal.

Slovenská republika tiež vlastní značné množstvo spoločností, ktoré pôsobia v oblasti výroby a dodávky elektrickej energie. Rôzne tieto spoločnosti spravujú rôzne verejnoprávne subjekty: Ministerstvo životného prostredia, Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja, Ministerstvo hospodárstva a Fond národného majetku, ktorý spravuje väčšinu týchto spoločností.

Komisia sa domnieva, že dve samostatné ministerstvá alebo ministerstvo a iný verejnoprávny subjekt, ako napr. Fond národného majetku, ktoré kontrolujú nielen prenos elektrickej energie a/alebo plynu, ale aj výrobné a/alebo dodávateľské činnosti týkajúce sa elektrickej energie a/alebo plynu, môžu za určitých okolností predstavovať subjekty s dostatočným stupňom samostatnosti, ako sa vyžaduje v článku 9 ods. 6 smernice o elektrickej energii.³

Vo svojom predbežnom rozhodnutí URSO na základe Ústavy Slovenskej republiky a zákona č. 575/2001 vykonal hodnotenie stupňa samostatnosti medzi rôznymi ministerstvami. V

³ Stanovisko Komisie z 9. 12. 2012 podľa článku 3 ods. 1 nariadenia (ES) č. 714/2009 a článku 10 ods. 6 smernice 2009/72/ES - Dánsko - Certifikácia Energinet.dk (elektrická energia), C(2012), 88, final.

predbežnom rozhodnutí poznamenáva, že ministerstvá Slovenskej republiky vykonávajú štátnu správu v rámci rozsahu pôsobnosti svojich kompetencií a ďalšie úlohy podľa ústavných právnych predpisov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov. Ďalej uvádza, že kompetencie každého ministerstva sú jedinečné a že ministerstvá sú od seba právne a politicky nezávislé a v rámci svojich kompetencií nepodliehajú žiadnemu inému ministerstvu. Pokiaľ ide o zamestnancov, žiadne ministerstvo nie je z tohto hľadiska spojené s iným ministerstvom.

Okrem toho pri analýze, či je zabezpečené, že práva sa v spoločnosti SEPS vykonávajú nezávisle od výrobných alebo dodávateľských činností, URSO berie do úvahy skutočnosť, že spoločnosť SEPS je právny subjekt a riadi sa hlavne ustanoveniami Obchodného zákonníka, t.j. každodenné záležitosti spojené s prevádzkou spoločnosti rieši manažment spoločnosti alebo predstavenstvo spoločnosti SEPS. URSO tiež poznamenáva, že spoločnosť SEPS nečerpá z národného rozpočtu, ani nevyužíva žiadnu inú formu štátnej podpory, a jej činnosť je preto nezávislá od finančných prostriedkov národného rozpočtu.

V tomto prípade Komisia súhlasí s URSO, že predložené domnienky sú relevantnými ukazovateľmi, pomocou ktorých je podľa požiadavky v článku 9 ods. 6 smernice o elektrickej energii možné stanoviť či medzi ministerstvami existuje dostatočný stupeň samostatnosti, pokiaľ ide o činnosti prenosu a výrobné a dodávateľské záujmy.

Komisia však zastáva názor, že z predbežného rozhodnutia nie je dostatočne jasné, do akej miery môže Ministerstvo financií prijímať rozhodnutia týkajúce sa činností prenosu spoločnosti SEPS nezávisle bez toho, aby bolo pod vplyvom alebo kontrolované akýmkoľvek zastrešujúcim verejnoprávny subjektom, pričom sa berú do úvahy záujmy Slovenskej republiky ako akcionára v spoločnostiach, ktoré pôsobia v oblasti výroby a dodávky elektrickej energie alebo plynu.

Napríklad z predbežného rozhodnutia nie je jasné, či nezávislosť jednotlivých ministerstiev v oblastiach ich pôsobnosti znamená aj to, že predseda vlády alebo vláda nemôže ministrom dávať príkazy alebo inštrukcie týkajúce sa kompetencií ministra v oblasti prenosu elektrickej energie. V tejto súvislosti taktiež nie je jasné, ktorý subjekt v Slovenskej republike má finančný záujem v spoločnosti SEPS, keďže v predbežnom rozhodnutí sa neuvádza, ako a komu sa dividendy vyplácajú.

Navyše Komisia konštatuje, že v predbežnom rozhodnutí sa neposudzuje nezávislosť medzi Ministerstvom financií a Fondom národného majetku. Napríklad z predbežného rozhodnutia nie je jasné, ktorý verejnoprávny subjekt kontroluje Fond národného majetku, či existuje štrukturálne prepojenie medzi Ministerstvom financií a Fondom národného majetku a ako je zabezpečený dostatočný stupeň samostatnosti medzi subjektom kontrolujúcim Fond národného majetku a Ministerstvom financií, ako sa to vyžaduje v článku 9 ods. 6 smernice o elektrickej energii. Vzhľadom na značnú účasť Fondu národného majetku v spoločnostiach pôsobiacich vo výrobe a dodávke Komisia zastáva názor, že toto posúdenie má kľúčový význam pre udelenie certifikácie spoločnosti SEPS ako prevádzkovateľovi prenosovej sústavy s oddeleným vlastníctvom.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti Komisia vyzýva URSO, aby zaistil zavedenie opatrení, ktoré zabezpečia, že ministerstvo financií môže konať nezávisle, najmä pokiaľ ide o akýkoľvek zastrešujúci verejnoprávny subjekt a Fond národného majetku.

2. Úlohy prevádzkovateľa prenosovej sústavy

Podľa článku 9 ods. 1 písm. a) smernice o elektrickej energii každý podnik, ktorý vlastní prenosovú sústavu, koná ako prevádzkovateľ prenosovej sústavy vrátane výkonu všetkých úloh prevádzkovateľa prenosovej sústavy podľa článku 12 smernice o elektrickej energii. Súlad s oddelením vlastníctva znamená, že podnik, ktorý je vlastníkom prenosovej sústavy, koná aj ako prevádzkovateľ prenosovej sústavy a je v dôsledku toho okrem iného zodpovedný aj za udeľovanie prístupu tretím stranám používateľom sústavy a jeho riadenie, a to na nediskriminačnom základe, a za výber poplatkov za prístup, poplatkov za preťaženie a platieb v rámci kompenzačných mechanizmov uplatňovaných medzi prevádzkovateľmi prenosových sústav. Pokiaľ ide o investície, vlastník prenosovej sústavy je zodpovedný za zabezpečenie dlhodobej schopnosti sústavy uspokojovať primeraný dopyt prostredníctvom investičného plánovania. Prevádzkovateľ prenosovej sústavy musí prijať rozhodnutia týkajúce sa prevádzky, údržby a rozvoja siete a sieťová spoločnosť musí mať k dispozícii dostatok zdrojov na nezávislé vykonanie svojich úloh podľa článku 12 smernice o elektrickej energii.

Komisia tiež konštatuje, že slovenský zákon o energetike, ktorým sa transponuje článok 12 smernice o elektrickej energii, obsahuje v paragrafe 28 práva a povinnosti prevádzkovateľa prenosovej sústavy. Keďže však súlad spoločnosti SEPS s článkom 9 ods. 1 písm. a) v spojitosti s článkom 12 smernice o elektrickej energii URSO v predbežnom rozhodnutí neposúdil, Komisia vyzýva URSO, aby tak urobil vo svojom konečnom rozhodnutí.

IV. ZÁVER

Podľa článku 3 ods. 2 nariadenia o elektrickej energii, URSO pri prijímaní konečného rozhodnutia týkajúceho sa certifikácie spoločnosti SEPS v najväčšej možnej miere zohľadní stanovisko Komisie, a po prijatí rozhodnutia ho oznámi Komisii.

Stanoviskom Komisie k tomuto konkrétnemu oznámeniu nie je dotknuté žiadne stanovisko, ktoré môžu vnútroštátne regulačné úrady zaujať vo vzťahu k akýmkoľvek iným oznámeným návrhom opatrení alebo ktoré môžu vnútroštátne orgány zodpovedné za transpozíciu právnych predpisov EÚ zaujať, pokiaľ ide o kompatibilitu akýchkoľvek vnútroštátnych vykonávacích opatrení s právnymi predpismi EÚ.

Komisia uverejní tento dokument na svojej webovej stránke. Komisia nepovažuje informácie uvedené v tomto liste za dôverné. Do piatich pracovných dní po doručení je možné v súlade s právnymi predpismi EÚ a vnútroštátnymi právnymi predpismi týkajúcimi sa obchodného tajomstva informovať Komisiu o tom, že tento dokument obsahuje dôverné informácie, ktoré si URSO želá pred uverejnením vypustiť. Každú takúto žiadosť by mal zdôvodniť.

V Bruseli 9. 8. 2013

Za Komisiu
Günther OETTINGER
člen Komisie

